

Т. 14 Разни

ВИШИ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистровата номерация	Дата
92-50-132	22-10-2014

Зс ШМА
22.10.14
Х.Т. Тодоров
23.10.14

До Председателя на Комисията по
Международноправно сътрудничество
във Висшия съдебен съвет
Госпожа Соня Найденова

ДОКЛАД

Относно участие в срещата на членовете на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела, проведена в гр. Брюксел, Белгия на 1 и 2 октомври 2014 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО НАЙДЕНОВА,

С настоящия доклад желая да Ви информирам относно участието ми в 51-та среща на членовете на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела, проведена в гр. Брюксел, Белгия на 1 и 2 октомври 2014 г., в която взех участие като командирована от ВСС с Решение по Протокол 40 от 18.09.2014 г.

Срещата се проведе на 1 и 2 октомври 2014 в сградата на Европейската комисия и основната тема, с основни теми:

- Обобщена информация от последната среща,
- Директива 93/13/ЕИО относно неравноправните клаузи в потребителските договори,
- Преглед на института на колективния иск в отделните държави-членки от процесуална гледна точка,
- Проблеми с прякото връчване и връчването по дипломатически път съгласно Регламент 1393

Срещата бе интересна и ползотворна.

От моя страна бяха направени няколко изказвания по различните теми, с които ще Ви запозная в хода на доклада и които бяха подкрепени от Председателството на срещата и от останалите участници.

Богдана Желявска,
Заместник председател на СГС

ПРОВЕЖДАНЕ НА СРЕЩАТА

1 ОКТОМВРИ 2014 ГОДИНА

1. Дневен ред

14,30 Посрещане и практическа информация за срещата

14,45 Информация за проведената предишна среща

15,00 Европейският електронен портал и състоянието на въведената до момента в него информация, касаеща държавите-членки.

15,30 Директива 93/13/ЕИО относно неравноправните клаузи в потребителските договори.

16.00 КАФЕ – ПАУЗА

16.30 Европейският ден на правосъдие

17.30 Обсъждане на въпроса за създаване на работна група по практическото приложение на европейските инструменти относно международните трудови договори, включително и международния транспорт.

17.30 Края на сесията

2. Проведени разисквания, изказвания и дискусии

1. Преглед на информацията, касаеща предишната среща на ЕСН през месец май 2014 година.

Водещият запозна участниците с публикуваните вече 2 бр. Практически ръководства, в които са включени становищата и коментарите на всички присъствали на срещата през месец май.

Създадена е работна група относно Регламента за издръжките, която се състои от представители на осем държави – членки.

Обсъден е бил въпросът за създаване на Практическо помагало относно международните трудови договори.

На срещата са били обсъждани и проблемите с Европейския портал. Отговарящият за него господин Томас Дебски подчерта необходимостта в него да си сътрудничат всички държави – членки. Понастоящем в него не е въведена все още информацията относно материята за наследяването, несъстоятелността, издръжките, родителската отговорност и жертвите от престъпления.

Необходимо е да се работи ефикасно и бързо, защото това трябва да стане най-късно до 01.11.2014 г., а финалният срок за завършване е 01.02.2014 г.

Започнаха изказвания по темата.

Според представителите на Англия, Германия и Унгария контактните точки нямат компетентност относно материята, касаеща жертвите от престъпления, тъй като се касае за наказателно право, а не за защита на граждански права. Представителите на Англия и Холандия попитаха кой следва да носи отговорност за съдържанието се в Портала информация относно уредбата на защита на правата на жертвите от престъпления – дали това са отделните държави – членки, дали ЕК или контактните точки.

Въпросът остана отворен и ще бъде подложен отново на обсъждане.

2. Директива 93/13/ЕИО относно неравноправните клаузи в потребителските договори

Представителите на ЕК заявиха, че няма достатъчна информация дали тази Директива е транспонирана във всички държави – членки. Според предвиждащото се в нея националните съдилища имат дискрецията да решават дали дадена клауза в договора е неравноправна или не.

Бяха цитирани няколко решения на ЕСПЧ, касаещи тази материя, които представляват интерес:

- С-137/08 – Унгарски случай. Според това решение националният съд трябва да реши дали да се приложи или не Директивата.
- С-618/10 – Испански случай. Бил е сезиран ЕСПЧ, тъй като националните норми не са позволявали тази дискреция.
- С-168/05 – Испански случай. Опразване. Приложен е принципът на еквивалентността. Въпреки арбитражната клауза се е приело, че понякога е възможно да се ревизира арбитражното решение от съда.
- С-413/12 – защита на потребителите. Отново съдът решава, базирайки се на принципа на ефикасността.

От испанска страна, която има богат опит с над 500 000 случая на извънсъдебно изпълнително основание бе зададен въпросът дали съдът е компетентен служебно да изследва въпроса дали е налице неравноправна клауза в договора

3. Европейският ден на правосъдие

Той ще се проведе на 25 октомври 2014 година – събота. В Европейския портал са налични визуални материали на различни езици, които могат да бъдат сваляни посредством e-book shop.

4. Възможност за създаване на Практическо помагало относно Брюксел I

На 01.01.2014 година влиза в сила преработеният Регламент 44.

Във връзка с това имаше изказвания от представителите на Англия, Унгария, България и Испания.

Представителите на Англия и Унгария изявиха желание отново да бъде подложен на дискусия Регламентът и това да бъде тема на някоя от следващите срещи.

От моя страна, като представител на България, бе изразено становище за необходимостта от провеждане на обучения по новите положения на Регламента, пред вид факта, че измененията са значителни, като се позовах и на обучения, които вече се организират в нашата страна. Много представители на различни държави – членки се съгласиха с това.

Дадена е възможност за заявяване желание за участие в работната група, която ще се сформира в двумесечен срок по електронен път.

Поради изчерпване на дневния ред първата част на срещата приключи.

2 ОКТОМВРИ 2014 ГОДИНА

1. Дневен ред

09.00 Регистрация

09.30 Посрещане и практическа информация за срещата

09.40 Генерална рамка на колективните искове – Представяне от страна на Европейската комисия на Препоръките от 16.07.2013 год. за общите принципи относно колективните искове в отделните държави-членки, касаещи нарушения на правата, защитени от правото на общността

Дискусия

11.00 КАФЕ – ПАУЗА

11.30 Колективните искове в отделните държави – членки

- Информация от ЕК

- Информация от отделните държави – развитие на добри практики

12.30 Дискусия за ролята на ЕСН за подобряване прилагането на Препоръките и тяхното оценяване

13.00 ОБЯД

14.30 Практическо приложение на директното връчване на документи – чл. 15 от Регламента, както и на връчванията по чл. 11 и 12 от същия

16.00 КАФЕ – ПАУЗА

16.30 Електронно връчване

17.00 Предстоящи инициативи и събития.

2. Проведени разисквания, изказвания и дискусии

1. Колективни искове

Бе подчертано, че през миналата година е била тчетена необходимост от създаване на общи процедури относно колективните искове и бе препоръчано на всички държави – членки въвеждането на този инструмент:

- съществуват различни правни системи и е необходима координация между тях,

- нужно е еднакво третиране,

- трябва да бъде извършвана проверка по допустимост на исковете – в тази връзка би могъл да се използва Регламент Брюксел I,

- необходимо е специално внимание на случаите с международен елемент,

- необходимо е позоваване на някой от принципите: „opt-in” или „opt-out”,

- следва да се мисли за избягването на неравноправни процеси,

- следва да се спазват традициите във всяка държава – членка,

- в срок до 26.07.2015 г. ЕК ще излезе с конкретно становище, което ще включва три части:

- 1/ Обяснение на мотивите,

- 2/ Препоръки – всички държави – членки трябва да разполагат със съответните механизми,

- 3/ Серия от принципи при прилагането на института:

- а/ *Извършване на редовен мониторинг:* Това ще се постигне със създаване на Регистър за отделните колективни искове с цел изследване и изучаване на практиката, избягване на неравноправните процеси, достъп до правосъдие.

Приложно поле: по отношение на всяко нарушение на правото в ЕС: потребителите, правото на личността, околна среда.

Механизмите трябва да позволяват реален и равен достъп на гражданите.

- б/ *Принцип на информираност:* Пряка връзка с принципа опт – ин.

- в/ *Възможност на ЮЛ да защитават личните интереси на лицата и да ги представляват и да могат да сезират съдилищата в друга държава – членка:* Тук важи принципът на взаимното признаване – ЮЛ трябва да бъде признато и сертифицирано в съответната държава, да отговаря на конкретни изисквания и стандарти, може да се извърши и сертифициране ад-хок. Тук е ролята и на публичните ЮЛ.

- г/ *Възможност за прилагане на алтернативни методи за решаване на конфликти с осъществяване на контрол от съда:* Контролът е необходим именно за да се избегне злоупотреба или несправедливост.

В тази връзка бе спомената Директивата от 2013 година – антитръст, която ще се прилага след 2016 година и в която основно се набляга на компенсирани на причинените вреди в резултат на такава политика – по отношение на всякакви вреди. ЕСПЧ е имал възможност да се произнесе относно правото на обезщетение за вреди, причинени от картелно споразумение.

Думата бе дадена за презентации на представители на различните държави, които запознаха присъстващите със съответната уредба на института на колективния иск.

Изказванията имаха от страна на Дания, Холандия, Швеция и Полша, като тези изказвания бяха предварително подготвени. В посочените държави, с изключение на Швеция, колективните искове са въведени скоро и не се прилагат много често.

Думата бе дадена за изказванията.

Представителят на Англия изрази становище, че не трябва да се създава унифицирано европейско законодателство, тъй като националните процеси и процедури доста често са различни. По тази причина за въвеждането на общи норми са необходими сериозни аргументи.

Същата позиция изразиха и представителите на Германия и Ирландия, като подчерта, че трябва да се организира още един форум по въпроса.

Представителят на Белгия заяви, че институтът е още много нов, това бе подчертано и от представителя на Швеция. Според неговото изложение, съгласно приетия през 2013 година закон, процедурата е само една и тя се прилага за всички области на правото, - гражданско, административно, индивидуални, колективни искове. Организациите, които защитават колективния интерес, трябва да са сертифицирани, включително и ад-хок за конкретно дело. Омбудсманът и Агенцията за околната среда не се нуждаят от сертифициране. Задължително е участието на адвокат, съществува възможност за медиация.

В Полша законът е приет през 2009 година и е в сила от м. юли 2010 година, като може да се прилага само по отношение на правата на потребителите, основните човешки права. Прилага се моделът опт-ин. Законът изисква като условие за допустимост наличие на интерес по отношение на всеки ищец. За да се предяви колективен иск е необходимо участието на поне 10 ищци, като претендиращият размер трябва да е еднакъв по отношение на всички. Представителството може да се осъществява от Агенцията за защита на потребителите или от някой от ищите. Според представената статистика към настоящия момент са предявени 115 колективни иска.

От страна на секретаря на мрежата след изслушване на практиките бе изразено мнение, че трябва да се засили ролята на ЕСН по отношение прилагането на института.

Това негово изказване срещна съпротивата на представителите на Англия, Германия и Унгария, според които все още е много рано да се работи задълбочено по въпроса.

Като представител на България взех думата, за да заявя, че е очевидно, че трябва повече да се работи по темата. Запознах присъстващите с въвеждането на института на колективния иск с новия ГПК през 2008 година и представих примери за образувани дело в тази насока, позовавайки се на практиката на Софийски градски съд, в който са концентрирани повече от половината предявени в страната колективни иски. Вече има постановени решения както на първа, така и на въззивна инстанция. Броят нар делата в СГС е около 40, Като първа фаза съдът проверява допустимостта на претенциите, базирайки се на интереса на всеки един от ищците. Необходимо е предварително разгласяване. Организацията, която ще извършва представителство следва да докаже пред съда, че е в състояние да защити сериозно интереса на ищците, за което се насрочва отделно заседание и се представят доказателства и се вземат и становища. Действа принципът „опт-ин“. Допуска се прилагане на медиация. Изводът ми, след изслушване на презентациите и проведените разисквания, беше че в много държави този институт е слабо познат, в много малко наистина функционира на практика, а той би могъл да бъде прилаган успешно и да допринесе за гарантиране достъпа до правосъдие. Изтъкнах положителния български опит и заявих желание за участие от наша страна по темата.

В резюме секретарят на ЕСН подчерта, че е необходим диалог по темата, тя трябва да бъде дебатирана и тук именно е и ролята на ЕСН, защото, както бе споменат от представителя на България, това ще допринесе за гарантиране на гражданите достъп до правосъдие.

3. Организационна информация

В рамките на италианското председателство ще се проведе следваща среща на ЕСН в Рим на 27 и 28 ноември 2014 година по темата Брюксел Ibis – Регламент 2201/2008 от 27.11.2003 г. на Съвета относно кимпетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и дела, свързани с родителската отговорност. В тази рамки на 27 ноември сутринта ще се свикат друстранни срещи, както е по традиция.

4. Връчванията по Регламент 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 13.11.2007 г. относно връчване в държавите – членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански и търговски дела.

Тук изразих становище, че прякото връчване по пощата, както и дипломатическото връчване следва да остане по две причини – бързина от една страна, а от друга – пред вид решението на ЕСПЧ в тази материя. Изказването ми бе подкрепено от секретаря на ЕСН.

Поради изчерпване на дневния ред срещата бе закрыта.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО НАЙДЕНОВА,

Като представям на Вашето внимание настоящия доклад, изразявам мнение, че срещата протече изключително ползотворно.

Би могъл да се обсъди въпросът за участие на наш представител в работната група по Брюксел I.

От своя страна проведох разговор със секретаря на ЕСН, г-н Шотер и ще разменим кореспонденция във връзка с предстоящото сформирание на работна група по колективните иски, в която считам, че бихме могли да бъдем полезни, базирайки се на практическия ни опит.

София, 21.10.2014 г.

Богдана Желявска

Заместник-председател на СГС